

Aan:	De gemeenteraad
Van:	Het college van burgemeester en wethouders
Datum:	4 februari 2025
Zaaknummer:	0000991324
Onderwerp:	Staalslakken (Duomix) in de gemeente Dijk en Waard

Aanleiding

Op 9 januari 2025 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van raadslid De Boer van de fractie Lokaal Dijk en Waard over Staalslakken (Duomix) in de gemeente Dijk en Waard. In dit collegebericht staan de antwoorden op deze vragen.

Toelichting van de vragensteller(s)

Op 8 januari stond er in de Alkmaarse Courant een bericht over de versnelde verwijdering van staalslakken (Duomix) in de gemeente Bergen. Duomix bevat restmateriaal van metaalproductie waar veel zware metalen in blijken te zitten. Kinderen in Den Haag kregen bij het vernieuwde Koningsplein traanogen en heftige hoestbuien. Lokaal Dijk en Waard vindt het belangrijk dat we zorgvuldig omgaan met het milieu en onze inwoners (zeker onze kinderen) beschermen tegen een vervuilde ondergrond.

Beantwoording

Het college beantwoordt de gestelde vragen als volgt.

Inleiding

Wat zijn staalslakken?

Staalslakken zijn een steenachtig product dat overblijft bij de productie van staal. Deze staalslakken worden vervolgens bewerkt, zodat ze onder voorwaarden als bouwstof kunnen worden toegepast. Staalslakken afkomstig uit Nederland worden op de markt gebracht met een certificaat waaruit blijkt dat de staalslakken voldoen aan de voorwaarden die zijn vermeld in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). De staalslakken worden als een vrij toepasbare bouwstof op de markt gebracht.

De regels voor het veilig voor mens en milieu toepassen van bouwstoffen zijn beschreven in het Bbk. Voordat bouwstoffen op of in de bodem mogen worden toegepast moet de samenstelling van de bouwstoffen en uitloogwaarden worden geanalyseerd. De gemeten gehalten mogen niet hoger zijn dan vermeld in het Bbk.

Als de stoffen, genoemd in het Bbk, niet te veel vrijkomen (uitlogen) tijdens de uitloogproef, is de bouwstof vrij toepasbaar. Maar als dat wel gebeurt, mogen deze alleen als een IBC-bouwstof (geïsoleerd, beheerst en gecontroleerd) worden toegepast. Dit moet worden gemeld bij het meldpunt bodemkwaliteit zodat gecontroleerd kan worden dat ze conform IBC worden toegepast. Voorkomen moet worden dat ze in contact komen met regen-, grond- of oppervlaktewater.

(bron: www.ilent.nl)

Op landelijk niveau bestaat er op dit moment geen aanleiding om in algemene zin te stoppen met staalslakken, omdat deze binnen de geldende regels en kaders verantwoord kunnen worden toegepast. Wel vindt hier nader onderzoek naar plaats.

Antwoorden

1. Zijn er wegen in de gemeente Dijk en Waard waar gebruik wordt gemaakt van staalslakken (zoals Duomix) als verhardingsmateriaal of funderingslaag? Zo ja, om welke locaties gaat het?

Antwoord van het college:

Ja, er zijn wegen in de gemeente Dijk en Waard, waar in het verleden gebruik is gemaakt van staalslakken. Deze zijn enkel toegepast in de funderingslagen en niet in de verhardingslagen welke aan het oppervlakte liggen. Hiermee wijkt de situatie af van die in Bergen en Den Haag, waar Duomix (een product dat staalslakken bevat) wel was toegepast als verhardingslaag. Op de toepassing van staalslakken in de gemeente Dijk en Waard, heeft in het verleden geen archivering plaatsgevonden en daarom is niet eenvoudig aan te geven waar deze zijn toegepast. Dit blijkt wel zodra in het kader van onderhoud-/reconstructie- en/of herinrichtingswerkzaamheden funderingsonderzoeken worden uitgevoerd. Bevindingen over de samenstelling van de funderingslaag kunnen wij op dat moment opnemen in ons beheerpakket. Tegenwoordig worden binnen projecten in de gemeente Dijk en Waard in het geheel geen staalslakken meer toegepast, ook niet meer in funderingslagen. Hiervoor in de plaats wordt nu veelal menggranulaat toegepast, een bouw materiaal dat ontstaat door het recyclen van beton- en metselwerkpuin.

2. Worden staalslakken (Duomix) gebruikt in of nabij speeltuinen, speelvelden of andere speelgelegenheden in de gemeente Dijk en Waard?
 - Zo ja, hoe wordt het mogelijke gevaar voor kinderen beoordeeld, gezien de bekende risico's van zware metalen of andere schadelijke stoffen in dit materiaal?

Antwoord van het college:

Nee, er worden geen nieuwe staalslakken meer aangebracht in de gemeente Dijk en Waard. Mogelijk dat deze in het verleden wel zijn toegepast in de nabijheid van genoemde verblijfsgebieden. Maar het feit dat de slakken enkel zijn toegepast in funderingslagen, er daardoor niet direct mee in contact kan worden gekomen en de weersinvloeden er geen vat op hebben (stofvorming door wind), maakt dat het gezondheidsrisico kleiner is. Zie ook antwoord vraag 1 ten aanzien van ontbreken van archivering en onderzoek in het kader van onderhoud-/reconstructies en/of -herinrichtingen.

3. Zijn er toepassingen van staalslakken in de gemeente dicht bij of in kwetsbare natuurgebieden, zoals NNN-gebieden of andere kwetsbare zones?
 - Indien dit het geval is, welke maatregelen worden genomen om negatieve effecten op het milieu te voorkomen?

Antwoord van het college:

Zie antwoord vraag 1 ten aanzien van ontbreken van archivering en onderzoek in het kader van onderhoud/reconstructie en/of herinrichting. Omdat archivering ontbreekt valt niet geheel uit te sluiten dat rondom en in de groengebieden, welke deel uitmaken van het Natuur Netwerk Nederland (NNN), in het verleden staalslakken zijn toegepast in fundering van paden en wegen.

4. Is het college bereid om, indien nodig, staalslakken-toepassingen die risico's vormen voor de volksgezondheid of het milieu zo snel mogelijk te verwijderen?

Antwoord van het college:

Als uit funderingsonderzoek, uitgevoerd in het kader van onderhoud, reconstructie of herinrichting, blijkt dat er staalslakken aanwezig zijn, moet worden besloten of deze verwijderd worden. Dit zal het geval zijn wanneer deze aantoonbaar risico vormen voor volksgezondheid en milieu. Verwijderen zal niet altijd noodzakelijk zijn, omdat staalslakken formeel gezien nog steeds een vrij toepasbare 'niet vormgegeven' bouwstof zijn, die onder voorwaarden mag worden toegepast en/of hergebruikt.

5. Hoe wil het college dit aanpakken, en binnen welke termijn verwacht zij dit te kunnen realiseren?

Antwoord van het college:

Zie het antwoord bij vraag 4.

6. Zijn er afspraken met aannemers en projectontwikkelaars over het gebruik van staalslakken, zoals Duomix?

Antwoord van het college:

Aannemers en projectontwikkelaars worden gewezen op het HIOR (Handboek Inrichting Openbare Ruimte) van de gemeente Dijk en Waard. Hierin is als functionele eis opgenomen dat bij toepassing van funderingsmaterialen, negatieve effecten op bomen, begroeiing en bodemverontreinigingen voorkomen moet worden.

De ambtelijke organisatie ziet er op toe dat er geen staalslakken of afgeleide producten worden voorgeschreven of toegepast in nieuwe werken, maar dat hiervoor in de plaats bijvoorbeeld menggranulaat wordt toegepast

7. Hoe wordt er toezicht gehouden op de naleving van eventuele restricties of richtlijnen voor het gebruik ervan?

Antwoord van het college:

Zie antwoord vraag 6.

8. Indien het college geen volledig overzicht heeft van het gebruik van staalslakken (Duomix) binnen de gemeente, is zij bereid om een onafhankelijk en integraal onderzoek uit te laten voeren?

Antwoord van het college:

Een dergelijk onderzoek is arbeidsintensief en brengt hoge kosten met zich. Gelet op het feit dat het gezondheidsrisico klein is, daar de slakken alleen zijn toegepast in funderingslagen, ziet het college hier op dit moment geen noodzaak toe.

9. Hoe wil het college een dergelijk onderzoek organiseren, en op welke termijn zou dit kunnen plaatsvinden?

Antwoord van het college:

Op dit moment wordt er geen onderzoek ingesteld.

10. Hoe informeert het college inwoners van Dijk en Waard over de aanwezigheid van staalslakken in hun leefomgeving, de mogelijke risico's en de stappen die worden ondernomen om deze risico's te beperken?

Antwoord van het college:

Er zijn naast dat de locaties grotendeels onbekend zijn, nog veel onduidelijkheden over de exacte risico's van staalslakken. Informeren van bewoners zou op dit moment te voorbarig zijn, zodra er meer duidelijkheid is wordt dit heroverwogen.

Bijlagen

N.v.t.